

Стопански
факултет

Социално- икономическа анализи

Книга 2/2023 (24)

DOI: 10.54664/SEEA2543

Усъвършенстване на взаимоотношенията в държавното управление на Република България

Монография. Автор: *Мария Иванова Иванова.*

В. Търново: Абагар, 2022, 194 с. ISBN 978-619-168-309-3

Improvement of Relations in the State Administration of the Republic of Bulgaria Monograph. Author: *Maria Ivanova Ivanova.*

V. Tarnovo: Abagar, 2022, 194 pp. ISBN 978-619-168-309-3

Представеният за рецензиране монографичен труд на Мария Иванова на тема „Усъвършенстване на взаимоотношенията в държавното управление на Република България“ засяга безспорно актуалната тема за властта и за нейните структурни, функционални, системни и институционални измерения, както и за вътрешните и външни комуникационни връзки, които се налага да бъдат осъществявани. Темата е перманентно интересна, доколкото различните йерархични властови нива в България обикновено страдат от различни дефицити и слабости в комуникационната си политика, доказателство за което е ниското ниво на доверие към институциите в страната, представяно в множество научни изследвания през последните години.

Предмет на разглеждане, както уточнява авторът, са основните аспекти, свързани с подобряване на взаимоотношенията между структурните звена в системата на държавното управление, както и предпоставките за постигане на по-добър ефект. Обстоятелството, че авторът не претендира за категоричност и изчерпателност по темата вероятно е провокирано от нейния широк обхват, който включва и голям брой въпроси, повечето от които с мултидисциплинарен характер.

Основните внушения, които се правят в труда, са свързани с:

- необходимостта от по-добра координация между институциите в България, която да надхвърли традиционните отношения на субординация
- подобряване на ефектите от комуникацията на институциите с публиката, което е обвързано с подходите и инструментите за изпращане на послания към техните адресати – широката общественост.

Подобряването на тези взаимоотношения – вътрешни и външни – авторът разглежда като процес на оптимизиране, а технологията за това усъвършенстване е основно нормативната база, която регламентира и детерминира координацията и субординацията на властта.

Структурата на монографията включва 4 глави, в които последователно се разглеждат: 1) Държавното управление в неговия исторически контекст – от Освобождението до наши дни; 2) Структурата и функциите на институциите – Президент, Народно събрание, Министерски съвет и областен управител; 3) Взаимоотношенията между институциите и органите на управление и 4) Възможностите за подобряване на тези взаимоотношения.

Разработката е в обем 192 страници, вкл. списък с използвана литература. Цитирани са 88 източника – основно на български език.

Анализът на институциите е осъществен чрез комбинация от няколко общи метода: системен, исторически, институционален, нормативен и структурно-функционален. Доминиращи сред тях са историческият и нормативният метод, чрез които авторът анализира и привежда аргументи за качеството, интензивността и ефектите от връзките на различните институции с обществеността.

В първа глава е проследено развитието на основните институции и органи на държавната власт и основното им предназначение в политическата система в различните исторически периоди. Последователно са представени етапите на развитие на институциите на държавното управление и на органите на изпълнителната власт в различните периоди от Освобождението на България от турско робство до наши дни.

Втора глава е посветена на съвременните институции и органи на държавното управление. Представени са структурата и функциите на президентската институция, Народното събрание, Министерски съвет и областния управител, като авторът изрично посочва в ограниченията на изследването, че се изключват по-ниски йерархични нива на анализ.

В трета глава се разглеждат теоретични аспекти на вътрешните и външни комуникации – т.е. между институциите от една страна и насочените към публиката – от друга. Разгледани са различни модели и идеи, свързани с комуникационния процес и са интерпретирани в контекста на властовите институции. Без съмнение интегрирането на модерните комуникационни канали и средства в бюрократичните системи е труден процес, към който може да се подходи по различен начин. Авторът предлага концептуален модел, който отразява ролята на комуникациите при изграждането на взаимоотношения, приложим в държавното управление.

Четвърта глава включва виждания и препоръки за възможностите за повишаване ефективността на взаимоотношенията между институциите и органите на властта, както и между тях и външната среда. Анализът е насочен към основните управленски функции – целеполагане, ръководене, планиране, организиране, контрол и регулиране, като са дефинирани идеи за тяхното ефективно прилагане. Разгледани са кризите и конфликтите в различните сфери на обществения живот и се препоръчват някои мерки за тяхното преодоляване. Представен е концептуален авторов модел за институционални взаимоотношения, като акцентът е върху йерархичната съподчиненост.

Цялостната ми оценка за разработката е много добра. Авторът е избрал актуален проблем и предлага свое концептуално решение. Не забелязвам проблеми, свързани с цитиране на използваните литературни източници.

Надявам се, че ще продължи своите научни търсения в бъдеще и ще се посвети на тези комплексни проблеми на управлението на българските институции.

проф. Маргарита Богданова*

06.04.2022

Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов

---

* **Маргарита Богданова** – проф., Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов, e-mail: m.bogdanova@uni-svishtov.bg